

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพิ่มเติมหมวด
๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

เหตุผล

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปัจจุบันมีปัญหาเรื่องความชอบธรรมทาง
ประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นรัฐธรรมนูญที่เชื่อมโยงกับคณะรัฐประหาร ถูกรับรองโดยกระบวนการประชามติ
ที่ไม่เสรีและเป็นธรรม และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย จึงสมควร
เพิ่มเติมหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อจัดให้มี
สภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนมาดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และ
ด้วยมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแม้ในกรณีที่เป็นฉันทามติในวงกว้างของ
ประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จึงจำเป็นต้องตรา
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

พุทธศักราช

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....
.....
มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้กระทำได้ตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่
น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจาก
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตาม
กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภาและให้รัฐสภา
พิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดย
เปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่า
สองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยการออกเสียงในวาระที่สองนี้ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ แต่ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชาชนเป็นผู้เสนอ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อกันได้แสดงความคิดเห็นด้วย

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๗) เมื่อมีการลงมติเห็นชอบตาม (๖) แล้วให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำความในมาตรา ๘๑ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๘) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ก่อนดำเนินการตาม (๗) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการตาม (๗) ต่อไป

(๙) ก่อนนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยตาม (๗) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญตาม (๗) ขัดต่อมาตรา ๒๕๕ หรือมีลักษณะตาม (๘) และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา ๒๕๖/๑ ถึงมาตรา ๒๕๖/๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“หมวด ๑๕/๑

การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

มาตรา ๒๕๖/๑ ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ดังนี้

(๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จำนวนหนึ่งร้อยคน

(๒) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง จำนวนหนึ่งร้อยคน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแบบละหนึ่งใบ

มาตรา ๒๕๖/๒ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) จำนวนหนึ่งร้อยคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) หนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) หนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) หนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) หนึ่งคน แต่จะเพิ่มจนทำให้จังหวัดใดมีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) เกินห้าคนมิได้

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ของแต่ละจังหวัดตาม (๑) (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ยังไม่ครบหนึ่งร้อยคน จังหวัดใดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๒) และ (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยคน

(๕) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ของแต่ละจังหวัดตาม (๑) (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) เกินหนึ่งร้อยคน จังหวัดใดที่มีจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) สองคนขึ้นไป จากการคำนวณตาม (๑) (๒) และ (๓) และมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๒) และ (๓) น้อยที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ลดลงหนึ่งคน และให้ลดสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนเหลือจำนวนหนึ่งร้อยคน

มาตรา ๒๕๖/๓ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอ

ลงทะเบียน เพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่ และตามวันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

มาตรา ๒๕๖/๔ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๒) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๓) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๒๕๖/๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (๓) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) อาศัย ทำงาน หรือศึกษา อยู่ในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ค) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ง) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปีการศึกษา

(จ) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๒๕๖/๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑

- (๑) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๖ (๑) (๒) หรือ (๔)
- (๒) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๓) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๔) เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๖) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๘) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๙) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม

(๑๐) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือรัฐมนตรี

(๑๑) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๒) เป็นข้าราชการการเมือง

(๑๓) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

มาตรา ๒๕๖/๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ให้สมัครเป็นรายบุคคล

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งคน และจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

มาตรา ๒๕๖/๘ ในแต่ละจังหวัด ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีในแต่ละจังหวัดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑)

มาตรา ๒๕๖/๙ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ให้สมัครเป็นทีม โดยแต่ละทีมจะต้องมีจำนวนผู้สมัครรวมกันทีมละไม่น้อยกว่ายี่สิบคนแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคน

ให้แต่ละทีมจัดทำบัญชีรายชื่อทีมละหนึ่งบัญชีที่มีการเรียงลำดับผู้สมัครในทีม โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละทีมต้องไม่ซ้ำกัน

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งทีม และจะลงคะแนนเลือกทีมใดหรือจะลงคะแนนไม่เลือกทีมใดเลยก็ได้

มาตรา ๒๕๖/๑๐ การคำนวณเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมผลคะแนนทั้งหมดที่ทุกทีมได้รับจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อทั่วประเทศ

(๒)ให้นำคะแนนรวมจาก (๑) หารด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ให้ถือเป็นคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) หนึ่งคน

(๓) ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ที่แต่ละทีมจะได้รับให้นำคะแนนรวมจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละทีมได้รับ หารด้วยคะแนนเฉลี่ยตาม (๒) ผลลัพธ์ที่ได้เฉพาะส่วนที่เป็นจำนวนเต็มคือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ที่ทีมนั้นได้รับ

(๔) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ที่แต่ละทีมได้รับรวมกันทุกทีมมีจำนวนไม่ครบหนึ่งร้อยคน ให้ทีมที่มีผลลัพธ์ที่เป็นเศษโดยไม่มีจำนวนเต็ม และทีมที่มีเศษหลังจากการคำนวณตาม (๓) ทีมใดเป็นหรือมีเศษจำนวนมากที่สุด ให้ได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) อีกหนึ่งคนเรียงตามลำดับ จนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ที่ทีมทั้งหมดได้รับรวมกันครบจำนวนหนึ่งร้อยคน

(๕) ในการดำเนินการตาม (๔) ถ้าในลำดับใดมีเศษเท่ากันและจะทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) เกินจำนวนหนึ่งร้อยคน ให้ตัวแทนของทีมที่มีเศษเท่ากันจับสลากตามวันและเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ครบจำนวน

ให้ถือว่าผู้สมัครตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครของทีมตามจำนวนที่ทีมนั้นได้รับตามผลการคำนวณตามวรรคหนึ่ง ได้รับเลือกตั้งเรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของทีมนั้นจนครบจำนวน แต่ต้องไม่เกินจำนวนผู้สมัครเท่าที่มีอยู่ในแต่ละบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ทีมนั้นได้ส่งสมัคร ในกรณีที่จำนวนยังขาดอยู่ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๒๕๖/๑๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๕๖/๑ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่มีเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้

การกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการแนะนำผู้สมัครและทีมผู้สมัครอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงกำหนดกติกาที่เปิดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งรณรงค์หาเสียงได้อย่างกว้างขวางและเป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางและนโยบายของผู้สมัครและทีมผู้สมัครได้โดยทั่วไป และเปิดให้ประชาชนและพรรคการเมืองมีเสรีภาพในการประกาศสนับสนุนผู้สมัครหรือทีมผู้สมัครได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจกำหนดให้นำบทบัญญัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ รับรองผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่งให้ประธานรัฐสภา แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศรายชื่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในราช กิจจานุเบกษา ภายในห้าวันนับแต่วันที่ประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕๖/๑๒ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๕๖/๑๓ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดตามมาตรา ๒๕๖/๒๘

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖/๕ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖/๖

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากที่ถึงคราวออกตาม (๑) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๑) ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศเลื่อนบุคคลผู้ที่ได้คะแนนในลำดับต่อไปในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้น ซึ่งเป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ขึ้นมาเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างภายในห้าวัน

(๒) ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๒๕๖/๑ (๒) ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศเลื่อนผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของทีมนั้น ซึ่งเป็น บุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง ภายในห้าวัน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังไม่มี การเลื่อนลำดับ ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคสอง หรือเป็นกรณีที่ไม่มีบุคคลที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่างได้ ให้ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้เริ่มนับแต่วันถัดจาก วันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๕๖/๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหมวดนี้ ไม่สามารถดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ได้ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง

(๑) นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา

(๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

- (๔) ผู้พิพากษาศาลฎีกา
- (๕) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
- (๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- (๘) อัยการสูงสุด

มาตรา ๒๕๖/๑๕ การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรกต้องจัดให้มีขึ้นไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๖/๑๖ สภาร่างรัฐธรรมนูญมีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาหนึ่งหรือสองคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญและให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการของสภาร่างรัฐธรรมนูญตามหมวดนี้

รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจตามที่ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญในกรณีที่ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

กรณีประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และไม่มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสาม ให้ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมในคราวนั้น เพื่อดำเนินการประชุมต่อไปได้

มาตรา ๒๕๖/๑๗ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕๖/๑๘ สภาร่างรัฐธรรมนูญมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก

(๒) จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่ถูกกำหนดในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาดมมาตรา ๒๕๖/๒๓

การที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง โดยให้สภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการเผยแพร่เนื้อหาสาระและความคืบหน้าในการร่างรัฐธรรมนูญผ่านสื่อมวลชนและเวทีแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้

ในระหว่างการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแจ้งให้คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความคิดเห็น หรือมีข้อเสนอแนะอื่นใดในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในกำหนดเวลาที่สภาร่างรัฐธรรมนูญกำหนด

หากสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงและดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖/๒๘ วรรคสอง

ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญเริ่มดำเนินการทันทีที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๒๕๖/๒๓

หากสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว

มาตรา ๒๕๖/๑๙ การพิจารณาและจัดทำร่างรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การประชุม การลงมติ การแต่งตั้งกรรมการ และการดำเนินการของกรรมการ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามหมวดนี้ ให้นำข้อบังคับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๔ และมาตรา ๑๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญและการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๖/๒๐ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชั้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญตามแนวทางที่สภาร่างรัฐธรรมนูญกำหนด เพื่อเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยกรรมการจำนวนอย่างน้อยสี่สิบห้าคน โดยต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นจำนวนอย่างน้อยสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

สำหรับกรรมการอื่นอาจแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ โดยให้พิจารณาถึงความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ ในการทำหน้าที่และมีจำนวนกรรมการตามความจำเป็น

มาตรา ๒๕๖/๒๑ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้นำเสนอต่อรัฐสภา ให้รัฐสภาพิจารณาเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ โดยไม่มีการลงมติ

เมื่อรัฐสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคสองเสร็จสิ้นแล้ว ให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวัน เพื่อจัดให้มีการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๕๖/๒๒ ในการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๒๕๖/๒๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติของประชาชนว่าจะเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากรัฐสภา

วันออกเสียงประชามติให้กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

คำถามที่ใช้ถามประชาชนในการออกเสียงประชามติ จะต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ชี้นำ และเป็นกลางต่อทุกฝ่าย

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการเผยแพร่เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนรับทราบเป็นการทั่วไปผ่านสื่อมวลชน เวทีแสดงความคิดเห็น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท และช่องทางต่าง ๆ โดยคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชนทุกคน รวมทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาค

ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ

เมื่อการออกเสียงประชามติเสร็จสิ้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๕๖/๒๓ หากผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๕๖/๒๔ หากผลการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้แจ้งผลการออกเสียงประชามติให้ประธานรัฐสภาและประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๕๖/๒๕ เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษาและสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดที่ถูกกำหนดในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จแล้ว ให้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวต่อรัฐสภา

ให้รัฐสภาพิจารณาเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญรายฉบับให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นประการใดมิได้

การออกเสียงลงคะแนน ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๕๖/๒๖ หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้ประธานรัฐสภานำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๕๖/๒๗ หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาในการจัดทำและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว

มาตรา ๒๕๖/๒๘ สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง
- (๒) สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๕๖/๑๘ (๑)

(๓) ร่างรัฐธรรมนูญตกไปตามมาตรา ๒๕๖/๒๔

(๔) สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จเลยแม้แต่ฉบับเดียว ภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๕๖/๑๘ (๒)

(๕) ร่างรัฐธรรมนูญได้ประกาศใช้บังคับแล้ว และรัฐสภาได้ดำเนินการพิจารณาและลงมติเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำและนำเสนอต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๕๖/๒๕ แล้ว

ในกรณีที่สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตาม (๒) ให้ดำเนินการจัดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ตามหมวดนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาตามมาตรา ๒๕๖/๑๘ (๑) ทั้งนี้บุคคลซึ่งเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหมวดนี้จะป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกไม่ได้

มาตรา ๒๕๖/๒๙ ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามหมวดนี้ตกไป คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเสนอญัตติต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามหมวดนี้อีกได้ การออกเสียงลงคะแนนให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องได้เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ บุคคลผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหมวดนี้จะป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกมิได้

เมื่อรัฐสภามีมติอย่างหนึ่งอย่างใดตามวาระหนึ่งแล้ว จะมีการเสนอญัตติตามวาระหนึ่งอีกมิได้ เว้นแต่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่แล้ว”

มาตรา ๕ ในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย รัฐธรรมนูญนี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖/๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..)
พุทธศักราช

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ต่อรัฐสภา และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ตามข้อ ๑๑๔ ของข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปัจจุบันมีปัญหาเรื่องความชอบธรรมทางประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นรัฐธรรมนูญที่เชื่อมโยงกับคณะรัฐประหาร ถูกรับรองโดยกระบวนการประชามติที่ไม่เสรีและเป็นธรรม และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย จึงสมควรเพิ่มหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อจัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนมาดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และด้วยมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแม้ในกรณีที่เป็นฉันทามติในวงกว้างของประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

๒. สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช” (ร่างมาตรา ๑)

(๒) กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

(๓) ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญและให้ใช้ความใหม่แทน (ร่างมาตรา ๓) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๓.๑) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิก

ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๓.๒) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓.๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๓.๔) การพิจารณาในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยการออกเสียงในวาระที่สองนี้ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ แต่ในกรณีที่เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชาชนเป็นผู้เสนอ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อกันได้แสดงความคิดเห็นด้วย

(๓.๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๓.๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามชั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

(๓.๗) เมื่อการลงมติเห็นชอบแล้วให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และให้นำความในมาตรา ๘๑วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓.๘) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ก่อนดำเนินการนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าฯ ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ดำเนินการนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าฯ ต่อไป

(๓.๙) ก่อนนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้สิทธิแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาหรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณีเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภาว่าร่างรัฐธรรมนูญขัดต่อมาตรา ๒๕๕ หรือเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าฯ มิได้

(๔) ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตั้งแต่มาตรา ๒๕๖/๑ ถึงมาตรา ๒๕๖/๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ร่างมาตรา ๔) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๔.๑) ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยให้มีสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จำนวนหนึ่งร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง จำนวนหนึ่งร้อยคน (มาตรา ๒๕๖/๑)

(๔.๒) กำหนดวิธีดำเนินการเพื่อกำหนดจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี (มาตรา ๒๕๖/๒)

(๔.๓) กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๓)

(๔.๔) กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๔)

(๔.๕) กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๕)

(๔.๖) กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๖)

(๔.๗) กำหนดวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและวิธีการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๒๕๖/๗)

(๔.๘) กำหนดวิธีการคำนวณเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (มาตรา ๒๕๖/๘)

(๔.๙) กำหนดวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและวิธีการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแบบบัญชีรายชื่อ (มาตรา ๒๕๖/๙)

(๔.๑๐) กำหนดวิธีการคำนวณเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญแบบบัญชีรายชื่อ (มาตรา ๒๕๖/๑๐)

(๔.๑๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่มีเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๕๖/๑๑)

(๔.๑๒) กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๑๒)

(๔.๑๓) กำหนดเหตุของการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และการดำเนินการกรณีตำแหน่งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญว่างลง (มาตรา ๒๕๖/๑๓)

(๔.๑๔) กำหนดตำแหน่งทางการเมืองที่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่สามารถดำรงตำแหน่งนั้นได้เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง (มาตรา ๒๕๖/๑๔)

(๔.๑๕) กำหนดให้การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรกต้องจัดให้มีขึ้นไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๑๕)

(๔.๑๖) กำหนดให้มีตำแหน่งประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญและรองประธานสภาคนหนึ่งหรือสองคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกำหนดหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของประธานและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๑๖)

(๔.๑๗) กำหนดเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนของประธานและรองประธาน และสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๕๖/๑๗)

(๔.๑๘) กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามร้อยหกสิบวัน นับแต่วันที่ที่มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก และจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ถูกกำหนดในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยกำหนดให้การครบวาระของสภาผู้แทนราษฎรหรือการยุบสภาไม่กระทบการทำหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต้องทำอย่างทั่วถึง (มาตรา ๒๕๖/๑๘)

(๔.๑๙) ให้นำข้อบังคับการประชุมรัฐสภา มาใช้กับการดำเนินการของสภาร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการ (มาตรา ๒๕๖/๑๙)

(๔.๒๐) ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิกจำนวนอย่างน้อยสี่สิบห้าคน โดยต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นจำนวนอย่างน้อยสองในสามจากจำนวนกรรมการทั้งหมด (มาตรา ๒๕๖/๒๐)

(๔.๒๑) กำหนดขึ้นตอนภายหลังเมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้น โดยให้สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภาเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อร่าง โดยไม่มีการลงมติ ก่อนให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวัน เพื่อจัดให้มีการออกเสียงประชามติ (มาตรา ๒๕๖/๒๑)

(๔.๒๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศวันออกเสียงประชามติ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากรัฐสภา โดยให้เป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร รวมถึงกำหนดให้คำถามที่ใช้ถามประชาชนในการออกเสียงประชามติจะต้องเป็นกลางต่อทุกฝ่าย และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยเมื่อการออกเสียงประชามติเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันออกเสียงประชามติ (มาตรา ๒๕๖/๒๒)

(๔.๒๓) กำหนดว่าหากคะแนนการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒๕๖/๒๓)

(๔.๒๔) กำหนดว่าหากคะแนนการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้แจ้งผลการออกเสียงประชามติให้ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ทราบโดยเร็ว (มาตรา ๒๕๖/๒๔)

(๔.๒๕) กำหนดขั้นตอนภายหลังจากเมื่อสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ถูกต้องในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จสิ้น ให้เสนอต่อรัฐสภาพิจารณาเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบ โดยจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นประการใดมิได้ (มาตรา ๒๕๖/๒๕)

(๔.๒๖) กำหนดว่าหากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้ประธานรัฐสภานำร่างดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย (มาตรา ๒๕๖/๒๖)

(๔.๒๗) กำหนดว่าหากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาในการจัดทำและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว (มาตรา ๒๕๖/๒๗)

(๔.๒๘) กำหนดเหตุของการสิ้นสุดของสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๒๕๖/๒๘)

(๔.๒๙) กำหนดว่ากรณีที่ร่างรัฐธรรมนูญตกไป ให้คณะรัฐมนตรีหรือ สส. หรือ สว. มีสิทธิร่วมกันเสนอญัตติต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามหมวดนี้ก็ได้ (มาตรา ๒๕๖/๒๙)

(๕) กำหนดให้มีการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕)